Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 149. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 8, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 8-го СЕРПНЯ 1995 р. Ч. 149. РІК CII.

Л. КУЧМА ВИМАГАЄ РАДИКАЛЬНИХ ЗАХОДІВ ПРОТИ ЗЛОЧИНСТВА

Київ (Р. Р.). — Тут у четвер, 3-го серпня, Президент України Леонід Кучма виступив на спільному засіданні Ради Національної Безпеки а Координаційного комітету в боротьбі з організованою злочинністю.

Президент наголосив, що в Україні справді існує „п'ята влада" і злочинність, боротьба з якою за останній рік не мала успіху. Л. Кучма доручив віцепрем'єр-міністрові, голові Координаційного комітету боротьби зі злочинністю Василеві Дурдинцеві протягом двох місяців зібрати детальну інформацію про те, де в Україні найбільша злочинність і вжити заходів для зміни в тих областях відповідних керівників, якщо ситуація не поліпшиться.

День раніше, в Українській Фондовій Біржі Президент Л. Кучма підтвердив, що не пізніше жовтня в Україні відбудеться грошова реформа. За його словами, для цього є все необхідні передумови.

На запитання журналістів, як він оцінює працю Української Фондової Біржі, Президент відповів, що її праця, як і всі процеси в Україні, ще тільки починається. Проте фондова біржа має стати національною і держава повинна сприяти розвиткові фондового ринку.

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ВИДАВ УКАЗИ ПРО НОВІ ПРИЗНАЧЕННЯ

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 4-го серпня, Президент України Леонід Кучма своїми указами призначив: Віктора Пинзеника — віцепрем'єр-міністром України з питань економічної реформи; Валерія Малова — міністром сільського господарства і продовольства України; Валерія Єфремова — міністром зв'язку України; Віктора Баннних — головою Державного комітету у справах охорони державного кордону України, командувачем прикордонними військами України; Олександра Сорокіна — головою правління Державного експортно-імпортного банку України; Леоніда Розсильного — головою правління Державної акціонерної компанії „Укрресурси"; Юрія Спіженка — головою Державного комітету з медичної та мікробіологічної промисловості; Юрія Карасика — радником Президента України з питань агро-промислової політики; Сергія Грищенка — заступником міністра промисловості України.

Президент своїми указами звільнив: Віктора Петрова — з посту міністра машинобудування, військово-промислового комплексу та конверсії України у зв'язку із резигнацією Кабінету Міністрів; Юрія Карасика — з посади міністра сільського господарства і продовольства України; Олега Прожевальського — з посту міністра зв'язку у зв'язку з резигнацією Кабінету Міністрів; Сергія Рябченка — з посту голови Державного комітету України з питань науки і технології у зв'язку із переходом на іншу працю; Павла Гайдуцького — з посту голови Державного комітету з питань земних ресурсів у зв'язку із переходом на іншу працю.

ХОРВАТИ ВІДВОЮВАЛИ КРАЇНУ

Загреб, Хорватія. — В суботу, 5-го серпня, хорватські війська захопили місто Кнін, столицю самопроголошеної республіки Сербська Країна.

Це сталося після цілодобових бомбардувань, у висліді яких знищено не тільки військові сербські об'єкти, але й шпиталі, залізничну станцію, мешканеві будинки. Серед жертв є жінки і діти.

Уряд Сербської Країни встиг втекти з Кніна. Деякі спостерігачі вважають, що серби відступили добровільно, щоб заощадити сили. Хорватський генерал Іван Толж сказав на пресовій конференції, що його військa виконали 80 відсотків поставлених перед ними завдань. Він також повідомив, що хорватські формації з'єдналися з боснійськими мусулманами і прорвали кільце сербських військ, які багато місяців тримали в облозі місто Бігач, проголошений зоною безпеки ООН. „Наші війська, врятувавши Бігач, зробили те, що повинна була зробити світова спільнота",— підкреслив генерал І. Толж.

У З'єднаних Стейтах Америки і Німеччині загалом позитивно оцінюють перемогу хорватів, та разом з тим занепокоюються, щоб вона не привела до розростання на Балканах збройного конфлікту.

Того ж дня, в суботу, відповідаючи на запитання кореспондента компанії „Ей-Бі-Сі Ньюз" Сема Доналдсо-на з приводу військового ус-піху хорватів, президент Билл Клінтон висловив припущення, що ця подія може змінити ситуацію на Балканах у кращий бік. Офіційні представники Білого Дому відразу ж дали до зрозуміння, що відповідь президента не означає зміни у політиці Адміністрації щодо колишньої Югославії.

Протестують проти ядерних випробовувань Франції

Київ (УНІАР). — 3-го серпня до будинку амбасади Франції в Україні прийшли учасники акції протесту, принісши з собою такі гасла: „Атомні випробування Франції — нерозумний приклад для інших держав", „Ядерні випробування провокують нехтування угодою про нерозповсюдження ядерної зброї".

Це третя у Києві спроба демонстрантів протистояти проведенню Францією у вересні цього року на атолі Морорува ряду ядерних випробувань.

Представники української громадськости звернулись з відкритим листом до президента Французької Республіки Жака Ширака. „Приєднуючи свій голос до протесту французького народу та народів інших країн, ми не можемо допустити, щоб країна, яка дала світові Декларацію Прав Людини, не залишилася відданою своїй традиції гуманізму і не буде сьогодні сприяти тому, щоб у кінці ХХ століття людство остаточно звільнилося від загрози атомної війни і загального знищення", — сказано у ньому.

На пропозицію представника Франції, редактора газети „Новий гуманізм" Георгія Красовського акція протесту продовжилася „Білим тижнем" від 3-го до 9-го серпня з нагоди 50-річчя ядерних бомбардувань Гірошими і Нагасакі.

М. ГОЛОДИК — АВТОР ПАМ'ЯТНИКА В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Сиіті, Н. Дж. (Г. К.) — Як повідомляє газета „Стар Леджер", тут відкрито пам'ятник філіпінцям-ветеранам Другої світової війни. Автор брóнзового бюсту — українсько-американський мистець Микола Голодик, мешканець Джерзі Сиіті.

Пам'ятник створено на замовлення віцепрезидента профспілки Сіфейрерс Едварда Палвера, і встановлено на місцевій Філіпіно Плаза.

Д. Дудаєв замінив керівника чеченської делеґації

Грозний, Чечня. — Комітет оборони Чечні під головуванням президента Джохара Дудаєва обговорив і схвалив угоду, підписану чеченською і російською делеґаціями у будинку місії Організації безпеки і співробітництва в Европі у Грозному 30-го липня.

У своєму виступі президент Д. Дудаєв висловив „деякі претенсії до окремих формулювань у документі, однак вони не стосувалися ключових точок".

Чеченський міністер інформації і преси Мовладі Удугов повідомив, що новим керівником чеченської делегації на мирних переговорах у Грозному призначено Гожа-Амеда Яріганова, який займає пост міністра освіти в уряді президента Д. Дудаєва.

Керівник російської делегації Вячеслав Міхайлов потрактував цю заміну „як порушення раніше досягнутих домовлень щодо складу учасників переговорів". На думку В. Міхайлова, „під час переговорів Усман Імаєв був схильний до компромісів, а тверезо думаючий політик лякає Дудаєва".

Прем'єр-міністер Російської Федерації Віктор Черномирдін вважає, що заміна керівника чеченської делегації не вплине на здійснення досягнутої угоди, що стосується всього переговорних військових питань. Коли журналісти запитали В. Черномирдіна, чи на дальшому етапі переговорів може появитися підпис президента Д. Дудаєва під прийнятими документами, він відповів: „Підпису Дудаєва Росія не потребує, ми визначили остаточну ціну його діяльності, і про його підпис не може бути й мови". Наступним завданням переговорів російський прем'єр назвав пакет політичних питань, а „головним з них є питання про статус Чеченської республіки у складі Російської Федерації".

В середу, 2-го серпня, у Грозному біля будинку ОБСЕ відбувся обмін двох російських військовополонених на трьох чеченців, котрі перебували у російському полоні. Співголова спільної чеченсько-російської комісії в питаннях обміну Іса Мадаєв повідомив, що чеченці ще тримають семеро російських вояків, в той час як російська сторона в різних регіонах Росії тримає понад 5,000 чеченців.

ОБГОВОРЮВАЛИ ПРОВЕДЕННЯ ГРОШОВОЇ РЕФОРМИ

Київ (УНІАР). — Тут у середу, 2-го серпня, з участю Президента України Леоніда Кучми відбулося чергове засідання державної комісії з проведення грошової реформи. Розглянуто повідомлення члена комісії Анатолія Гальчинського з окремих питань підготови до запровадження в обіг гривні.

З інформацію про попередні результати припинення обігу іноземної валюти як засобу плачення виступив голова Національного Банку України Віктор Ющенко. Цей крок кваліфіковано, як перший етап грошової реформи.

Відзначалося, що важливе значення має розуміння населенням України суті та значення грошової реформи у зміцненні національної економіки, її дальшому реформуванні і поглибленні соціальної спрямованости.

Вів засідання голова державної комісії прем'єр-міністер України Євген Марчук.

ВІДБУЛОСЯ ЗАСІДАННЯ КОЛЕҐІЇ МІНІСТЕРСТВА ПРОМИСЛОВОСТИ

Київ (УНІАР). — Тут у четвер, 3-го серпня, відбулося засідання Колегії Міністерства Промисловости. Йшлося про працю маркетингових та інших структур зовнішньо-економічної діяльности щодо пошуку та поширення ринків збуту в країнах СНД та Балтії.

Відкриваючи засідання, виконавець обов'язків першого заступника міністра промисловости Валентин Куліченко зауважив, що рівень торгівлі з країнами СНД та Балтії дуже низький, хоча історично всі країни та їхні ринки дуже тісно пов'язані. Нині Україна втрачає ці традиційні ринки, а заміни їх, за словами В. Куліченка, неможливо. Загалом, починаючи від 1992 року, ринкам збуту в країнах СНД та Балтії не надавалося належної уваги. Тільки в металюргійному комплексі обсяги продажу продукції знизилися з майже 2-ох блн. дол. до 373,600 тисяч дол.

Причини цього — складні фінансово-економічні умови, зростання цін на енергоносії, сировину та комплектові, що надходили з країн СНД та нестабільність їхніх доставок. Це й зумовило дорожнечу кінцевої продукції.

Враховуючи важливість розвитку взаємокорисних економічних та технологічних зв'язків з країнами СНД та Балтії, Колегія Міністерства Промисловости ухвалила відповідну постанову.

Намагаються відновити програму „Зоряні війни"

Вашінґтон. — Після довготривалого і гострого дебатування, що нагадувало роки холодної війни, Сенат у четвер, 3-го серпня, зробив перші кроки для того, щоб відновити колишні пляни президента Рональда Регена ракетно-оборонної програми „Зоряні війни". Республіканські сенатори не допустили спроб демократів елімінувати фонди і дозвіл на розбудову згаданого проєкту.

Уряд президента Билла Клінтона та сенатори демократи твердять, що цей плян буде переступленням Протибалістичного ракетного договору з 1972 року, який був основою американської політики збройної контролі та може знову відновити холодну війну з Росією. Одначе республіканці уважають, що пляни не є переступленням договору, а закидають натомість демократам нехтування безпеки країни з боку країн „Третього світу" атомними, біологічними чи хемічними ракетами.

Беручи під увагу такі можливості, республіканці переконують, що навіть коли ця загроза є мінімальною, то все ж таки треба бути готовим до оборони. Але, щоб бути готовим, треба починати якраз тепер.

Мейплвуд відзначить річницю незалежности України

Мейплвуд, Н. Дж. — У вівторок, 1-го серпня, посадник Еллен Давенпорт тут, на публічному засіданні повного Міського комітету проголосила день 24-го серпня Днем Незалежности України.

Офіційний документ-грамоту посадник Е. Давенпорт вручила представникові української громади і головному радному УНС Андрієві Кейбіді.

На урочисті святкування річниці незалежности України, які відбудуться в будинку Міського комітету у четвер, 24-го серпня, о год. 9:30 ранку з участю посадника міста, українських священиків, української громади Мейплвуду і околиці, запрошуються тих українських приятелів, які своєю присутністю схочуть звеличати річницю незалежности України.

У той день перед будинком Міського комітету на машті поруч американського прапору гордо пишатиметься синьо-жовтий прапор незалежної України.

За додатковими інформаціями слід звертатися до радного УНСоюзу Андрія Кейбіди на число телефону (201) 762-2827.

На Союзівці — кабаретний вечір

Союзівка (Г. К.). — Тут у суботу, 12-го серпня, на терасі „Веселки" відбудеться вечір української сучасної музики. Учасники: Ліда Гаврилюк, Оксана Борбич-Кордуба, Олесь Кузишин, Богдан Кузишин та Юрій Турчин. Цей концерт кабаретного типу почнеться о год. 8:30 вечора. Після концерту відбудеться забава, грає тиме оркестра „Луна".

В рамках мистецьких програм Союзівки того ж кінця тижня, 12-13-го серпня, в Головному будинку оселі проходитиме виставка кераміки в трипільському і гуцульському стилях Дарії Ганушевської.

В Україні
(З інформацій УНІАР)

На футбольне поле виходять парламентаристи

КИЇВ. — Народний депутат України Євген Тодоров, який є першим тренером футбольної збірної ВР України, повідомив нашого кореспондента, що взяти участь у міжнародному турнірі футболу парламентаристів, що відбудеться у вересні ц. р. у Мінську, виявила бажання і збірна дружина Грузії.

Завершилася візита в Україну заступника міністра закордонних справ Великобританії

КИЇВ. — З офіційною візитою в Україні перебував заступник міністра закордонних справ Великобританії Ніколас Бонсор. У перебігу візити відбулися зустрічі Н. Бонсора з віцепрем'єром Романом Шпеком, міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком та радником Президента Дмитром Видріним. На пресконференції, що відбулася 26-го липня, Н. Бонсор повідомив, що під час візити йому вдалося розглянути з українськими державними діячами проблеми, що стосуються становищ Великобританії та України до конфлікту на теренах колишньої Югославії. Україна і Великобританія, заявив Бонсор, сходяться на тім, що конфлікт це можливо розв'язати мирними засобами. Відбулися консультації з приводу перспектив вступу України до НАТО. За повідомленням Дмитра Видріна, заступник міністра закордонних справ Великобританії упевнений у тому, що Україна має інтегруватися в НАТО лише під умовою підвищення економічного стану в самій Україні — тобто, еволюційним шляхом. Відбулося обговорення деяких економічних питань. Англійських бізнесменів цікавить, перш за все, енергетика, банкова сфера та військово-промисловий комплекс. Мається на увазі вкладення фондів в енергетику, вугільну промисловість, розбудову паромних маґістралей, запланованих Україною та Великобританією до побудови в районі Криму.

Виїзне засідання Центральної Ради профспілки машинобудівників та приладобудівників України

ЗАПОРІЖЖЯ. — 25-го липня відбулося виїзне засідання Центральної Ради профспілки машинобудівників і приладобудівників України, на якому соціально-економічний стан підприємств та організацій галузі визнано критичним: близько половини підприємств працюють у режимі неповного робочого тижня, аскоже четверте змушене зупиняти виробництво і надавати робітникам неоплачувані відпустки. За станом на червень, 34 відсотки працівників галузі мали прибуток нижче межі малозабезпечености, а 30 — нижче середньоушового доходу України. У разі неприйняття владними структурами заходів щодо стабілізації роботи підприємств й організацій жалузі, покращання соціально-економічної ситуації в Україні та життєвого рівня населення, ухвалено рішення про проведення в жовтні цього року акції протесту у формі пікетування Адміністрації Президента і Кабінету Міністрів України та мітинґів трудових колективів на місцях. Передбачено конкретні заходи, пов'язані з проведенням акції. Вирішено звернутися до профспілок машинобудівного та оборонного комплексу, інших членських організацій федерації профспілок України з пропозицією підтримати її. Про це повідомила пресслужба федерації профспілок України

Фестиваль театрального мистецтва

КИЇВ. — Від 19-го до 30-го липня вперше проходив фестиваль театрального мистецтва „Зірки сцени". Він проводився з ініціятиви театру „Дружба" у Міжнародному центрі культури і мистецтва. Мета фестивалю — встановлення творчих контактів між театральними колективами ближнього зарубіжжя та ознайомлення глядачів з їх творчістю. У цьогорічному фестивалі брали участь санкт-петербурзькі трупи театру сатири „Хамелеон" та балету Валерія Михайловського, московський театр Романа Віктюка та колектив „Зірки грузинського театру". У майбутньому плянується поширити географію фестивалю виступами театральних колективів з України, Узбекистану, Білорусі та дальнього зарубіжжя. Місцем фестивалю залишатиметься Київ.

У СВІТІ

ПІД ЧАС ВІДВІДИН американської бази військово-повітряних сил в Авіяно, на північні Італії, генеральний секретар НАТО Віллі Кляс запевнив: „Ми готові захистити зони безпеки в Боснії, застосувавши при потребі всі доступні нам засоби". Це підтвердив і головнокомандуючий об'єднаними збройними формаціями НАТО в Европі генерал Джордж Джоулван. Тепер на базі Авіяно розміщено 127 бойових літаків ЗСА, Еспанії і Великобританії, вони тримають під контролю заборонену для летів зону у повітряному просторі Боснії. Тим часом спостерігачі повідомляють про інтенсивні артилерійські дуелі між сербами і хорватами на кордоні між Сербською Країною і Хорватією. Гармати країнських сербів день і ніч обстрілюють хорватські міста, особливо Госпіч і Карловец, розташовані 50 кілометрів від Загребу, хорватської столиці.

У БРУНЕЇ закінчилася низка конференцій, зустрічей та інших заходів, які проходили під егідою Асоціяції держав південно-східної Азії. Ці заходи почалися ще 28-го липня прийняттям В'єтнаму сьомим членом Асоціяції, в яку входять Бруней, Малайзія, Сінгапур, Таїланд і Філіппіни. Відтак, під час дводенної конференції, міністри закордонних справ цієї організації обговорювали загострення боснійського конфлікту, проблему архіпелагу Спраглі в Південно-Китайському морі, на який претендують В'єтнам, Китай і декілька інших країн, тему ядерних випробувань, ситуацію на Корейському півострові і в Камбоджі. Щодо боснійської кризи, то Асоціяція у спеціяльній заяві виступила за скасування ембарга на доставу зброї боснійським мусулманам.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ ПЕРЕСЛУХАНЬ у справі відомої афери „Вайтвотер" минулого тижня зосередела свої переслухання на питаннях, стосувалися дружини президента Билла Клінтона Гіллярі Родгам-Клінтон. Питання членів комісії до тих, що зізнавали, були спрямовані виключно на те, щоб висвітлити, яку ролю відіграла Перша леді у ліквідації папок з бюра Вінцента Фостера, старшого правного дорадника Білого Дому, того дня, коли стало відомо, що він поповнив самогубство.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ" — ЧЛЕНІВ УНСоюзу

які досі платили передплату разом із вкладками за життєве забезпечення.

Повідомляємо, що ще до кінця місяця липня ц.р. Ваші вкладки включали дальше передплату за „Свободу".

Але від 1-го серпня ц.р. Вам доведеться платити передплату прямо до адміністрації „Свободи", а забезпеченеві вкладки надальше до секретаря Відділу, як до цього часу.

Пригадуємо, що, починаючи від 1-го липня ц. р., обов'язує нова передплата „Свободи" для членів:

$75.00 за рік, або $40.00 за півроку.

Членам, які разом із запитником переслали чеки на $75.00 чи $40.00 будуть зачислені передплати за черговий рік, або півроку.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСоюзу

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Лукавиш ти, моя ясочко...

Незадовго, бо всього через два з половиною тижні Україна обходитиме четверту річницю проголошення незалежности, а ще й далі деякі наші сусіди, зокрема Росія, ніяк не можуть погодитися з думкою, що таки існує незалежна Україна. Хоча у 1991 році Росія була шостою з черги країною, що визнала незалежність України, все ж таки чомусь майже від самого початку відчувається нещирість і єхидність того її визнання. Чим зумовлене це почуття? Мабуть, послідовними і з дня на день більш нахабними вчинками Російської федерації— все для того, щоб підкопувати основи незалежної України.

Бож хіба можна назвати добросусідським відношенням, такі вчинки нашого північного сусіда, як кожночасні застрашування про припинення постачання енергоносіїв для України, постійне вмішування високопоставлених осіб уряду РФ до справ Автономної Республіки Крим і підтримування намагань деяких російських шовіністів Криму відокремити півострів від України, зумисні фальсифіковані повідомлення російського телевізійного каналу „Останкіно" про події в Україні, не дотримування точок підписаних угод між Україною та Росією урядовими та військовими чинниками РФ, та багато інших провокацій. Чи можна розцінювати найновіші дії командування Чорноморської фльоти на святкуваннях 30-го липня Дня військово-морської фльоти у Севастополі, де командувача військово-морських сил України віце-адмірала Володимира Безковайного не допущено на трибуну і у зв'язку з цим він був змушений покинути урочистості . А виступ адмірала Едуарда Балтіна з доповіддю на тому ж святкуванні про цілісність та неподільність фльоти, що повністю суперечить рішенню про розподіл Чорноморської фльоти, не можна розцінювати інакше, як недружнім і нахабним образливим вчинком проти України. Найновішим лукавством стали події довкруги невідбутої зустрічі прем'єр-міністрів України і Росії, що було спричинене не спроможністю спеціяльно створеної міжурядової комісії узгодити всі суперечності щодо розподілу Чорноморської фльоти. Бо, згідно з повідомленням УНІАР з 2-го серпня, з достовірних джерел стало відомо, що Віктор Черномирдін наполягає не лише на тому, щоб російська частина фльоти базувалася у Севастополі, але також, щоб Севастопіль мав статус російського міста, тоді розміщені в ньому морські берегові військові сили російської частини Чорноморської фльоти не рахуватимуться чужоземними на території Севастополя. Це ще один спосіб „дружньої" сусідньої держави, щоб за всяку ціну втримати якнайбільше свого війська на території України, яка наполягає на тому, щоб воно було виведене з території України до 1-го листопада. Всі згадані випадки та інші їм подібні ніяк не можна вважати нормальними стосунками між двома сусідніми державами, тому, мабуть, і виникають ці зростаючі сумніви.

Це тільки дуже невеличка кількість прикладів того, як наш у цьому випадку північний „доброзичливий" сусід ніяк не може погодитись з думкою, що Україна таки самостійна держава. Він робить все, що в його силі, щоб не дати молодій державі утверджуватись і тому кидає їй під ноги якомога більше колод-перепон. Коли нахабність і лукавство не дають бажаних наслідків, міняється стратегію на облесливість і підступство.

Досі не вдалося спровокувати Україну, мабуть, тому, що хоча й не надто досвідчена вона в інтриганстві московських умільців, то все ж таки її керівництво свідоме своїх завдань. Ще б тільки зрозуміли всі, що слова „Лукавиш ти, моя ясочко"... досі часто та, мабуть, ще довго у майбутньому треба застосовувати до будь-яких домовлень, пропозицій чи спілкувань з Росією.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Микола Руденко

ЛИПЕНЬ — МІСЯЦЬ СУМНИХ ПОДІЙ

I

Липень позначився в Україні подіями, з яких доволі гірко починати цю статтю, але їх обминути неможливо. Майже одночасно Україна втратила двох патріярхів — патріярха сучасної української літератури Олеся Гончара й Патріярха Київського та всієї Руси-України Володимира (Василя Романюка). Обох я добре знав — з Олесем разом повернувся з війни й майже півстоліття нас пов'язувало дружнє спілкування на літературній ниві, з Василем Романюком нас поєднали тюрми й концтабори, скупе тюремне листування, а пізніше — спільні мандри по Америці й Канаді, зустрічі в гостинній господі Патріярха Мстислава, якого ми бачили найбільшим українцем із усіх, кого нам випадало зустрічати в земному житті.

Похорон О. Гончара відбувся саме так, як це й належало — народ і Уряд були одностайні в оцінці заслуг видатного письменника, нічого несподіваного не трапилося. Так би й кожному з нас відходити до небесних володінь — мирно й водночас велично, в ореолі всенародної шани.

Але зовсім інакше склався похорон Патріярха Володимира. Як відомо, народної шани не бракувало — людське море вирувало в центрі Києва, заливаючи вулиці й майдани. То були добрі, мирні почуття, ніхто не передбачав лиха, яке впало на голови народу.

Тут належить дещо пояснити. Існує загальносвітовий принцип: дозволено все, що не забороняється законом. І є православний канон: церковних ієрархів належить ховати там, де вони були висвячені на свій високий сан. Василь Романюк був висвячений на Патріярха Київського і всієї Руси-України в стінах Софії, отже й священний прах його мусів бути захоронений не деінде, а саме в Софії Київській. Оскільки Церква не втручається в державні справи, а держава не повинна втручатися в церковні, то в даному разі конфлікт був не просто неможливий, а навіть немислимий. Але підійдіть сьогодні до брами, за якою ховається вікопомне подвір'я Софії Київської — і ви будете вражені тим, що там побачите.

Біля самої брами, під стіною дзвіниці, просто на тротуарі височіє гора квітів та вінків, а над нею — дерев'яний хрест із фотографічним зображенням Патріярха. Дзвіниця біля Софії — то є московсько-імперська споруда, вона ніколи не викликала теплих почуттів. Але несподівана могила Патріярха перед нею одразу ж олюднила й наповнила високою духовністю цей куточок Софіївського майдану. Тут пов'язалися часи далекі, старокиївські, й новітня історія України. І якби не знаття, що могила тут виникла внаслідок трагічних подій, то можна було б сказати: „Хтось геніяльно вирішив поховати нашого Патріярха — можливо, це навіть краще, ніж у самій Софії".

(Продовження буде)

Юрій Р. Рибак

ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ ОКЕАНСЬКИХ РЕСУРСІВ

Вже 50 років економісти стараються визначити вартість ресурсів океану та вияснити поведінку людини, яка веде до надмірної експлуатації і спустошення. А щоб злагіднити обмеження вільного ринку і знайти правильні методи підрахунків, силою обставин, появились деякі економічні теорії. Вони стараються точніше подавати вартість берегового і морського місця, де природно виростають рослини і тварини. Все ж таки економіка ресурсів океану ще далі зустрічається з неповною інформацією та з незадовільним зрозумінням важливіших факторів, які формують особливу ситуацію. Та попри ці тимчасові недоліки існує інтернаціональне мірило економічного добробуту, яким користуються при рішеннях державницьких і приватних інтересів.

Саме слово „океан" походить з грецької мітології, де Океан був богом моря і всієї водної стихії. І тут слід завважити, що часто вживається слово „море", як, наприклад, морське дно, морське життя і т. п., то воно рівносильно і точно може заступати слово „океан"... І так ґльобальний океан — це суцільний водний масив, що оточує ввесь суходіл земної кулі і займає 70 відс. її поверхні. Він охоплює такі океани: Тихий, Атлантичний, Індійський і Північно-Льодовитий. Кожний з них включає менші води, якими є море, затока, бухта.

Багатство ресурсів економічного значення океану — це харч, енергія, мінерали і ліки. І ось світовий улов риби і тварин, покритих шкаралупою (устриця, краб, омар і т. п.) сягає коло 200 більйонів фунтів річно. З цього більш як половину споживають люди, а решту переробляють на рибну оливу і „муку", як додаток до корму худоби і пестунчиків (pets)... Деякі види морських водоростей є джерелом вітамінів і мінералів (йод, потасій), а також густої речовини при продукції морозива, приправи до салатів, косметичних виробів... Морська вода є місцем „водяної культу-ри", себто годівлі риб і вирощування водоростей, відомої віддавна у Китаї і деяких країнах Азії.

Узбережжя океану виявляє потенціял заспокоїти людей потрібною енергією, бо дно моря чекає на експлуатацію ще невикористаних коло трьох трильйонів бочок нафти і великої кількости ґазу... Енерґія припливу і відпливу океану вже практично використовується у Франції, Канаді і Росії для виробництва електрики... А для означення економічної активности ще бракує точної оцінки для приходів з гірництва твердих мінералів як золото, плятина, залізо, олово та зі золотоносних жил у річних дельтах надморя... Пісок і ґравій з моря заспокоює одну третю потреб будови в Японії і одну шосту у Великобританії... Виявом особистого добробуту бувають перли, коралі, за якими шукають ювеліри, щоб заспокоїти своїх клієнтів... Між іншим, природні губки мають кращу якість, ніж синтетичні.

Кожного року десятки тисяч кораблів і танкерів транспортують більйони тонн сировини і товару, чим створюють життєвий зв'язок між джерелом і ринком світової економіки. Великі суми грошей йдуть на будову торговельних, а також розвагових кораблів, бо туристика є львиною частиною твердої валюти багатьох слаборозвинених країн, багатство яких проявляється у зручному морському розташуванні.

Тисячі років людство бачило океани як таємниче і безмежне джерело багатства і поведінки, мовляв, „всі ріки пливуть до моря, а все ще море не є повне". Наукове зацікавлення зроджує нове зрозуміння океанів, їхню ролю в ґльобальній системі екології і її вразливости до дії людини... Спустошене риболовство і занечищені води кидають виклик рятувати здоров'я моря, від якого залежить якість життя нашої плянети... І тут саме йдеться головно про занечищення морської води, що викликає нещасливі випадки, недбайливість і навмисне викидування відпадків. Люди так занечищують океан, що він хоч спроможний, але не є в силі все абсорбувати. Одним з найбільш нищівних середників у 1980 році було 16 більйонів фунтів пластики. Морські птахи і тварини поїдали пластикові сітки, торби, матеріял до пакування. Вони гинули з голоду, бо пластика блькувала їхню систему травлення. Остаточно у 1988 році підписано міжнародний договір про заборону викидати плястичні вироби з кораблів.

Від французької Рів'єри до гавайської Вайкікі пляжі появляються туристичні приміщення, доми мешканців міст, постійні оселі і навіть індустрійні споруди... І все це тому, що воно економічно більш привабливе. У зв'язку з тим концентрація населення впливає на соціо-економічну активність, що зосереджується на відносно малому географічному просторі. Нині дві третини населення світу живе на віддалі 50 миль від моря на площі 8 відс. цілого суходолу! Тому і стає зрозумілим, що економічна активність перенаселення і постійної розбудови індустрії підриває екологічний балянс довкілля над морем, що тратить свій первісний чар і призначення.

А коли людина, зморена трудами дня, шукає відпруження і спокою над морем, то може тут відчути таємницю природних сил... Це почуття поетеса Юлія Флечер Керні передає так: „Малі краплини води, малі зернятка піску роблять могутній океан і приємну поверхню землі".

Люба Василечко,
науковий працівник Івано-Франківського Краєзнавчого Музею

Мої перші відвидини ЗСА і Україна

Люба Василечко — авторка статті, яку ми друкуємо — працює в Івано-Франківському Краєзнавчому Музеї. Недавно вийшла в світ її книжка „Шуткова неділя", в якій описано звичаї, обряди, повір'я українського народу. Крім того, вона пише вірші, які друкуються в газетах і журналах України. — Ред.

Більше тижня, як я прибула на цю чудову багату землю — Америку. Радію, що Бог дав мені можливість принести сюди, за океан, низький уклін і щире вітання від нашої рідної України.

Але Україну я бачу і відчуваю також ось тут, далеко за океаном, бо вона там, де чуємо українську мову і пісню. Вона там, де люди пам'ятають свою історію, культуру і шанують свою минувшину. В цьому я переконалася, буваючи в українських сім'ях, а також на пікніку Кредитівки „Самопоміч" у „Діброві". Звичайно, нелегко було відстояти українським американцям творчий духовний потенціял України.

Але правду сказати, ми також несли хрест на своїй рідній землі. Нас розстрілювали, топили, продавали, розпинали, вішали, але ми сутні, вічні.

Україна в XX столітті виступила на історичній арені як одна з найбільших націй Европи. Вона дала про себе знати, що є древній український народ з питомою історією, культурою, мовою і територією.

Та історична доля склалася так, що цей народ не мав своєї держави. Це парадокс на політичній карті світу. На довгому шляху свого розвитку Україна висунула духових і політичних мужів нації, які заложили фундамент її державної самостійности. Серед них — Богдан Хмельницький, Іван Мазепа, Михайло Грушевський, Іван Франко, Андрей Шептицький та інші.

Однак більшість із цих постатей постійно очорнювано. Ми не мали права згадувати славні імена наших гетьманів, всіх їх трактовона як зрадників українського народу. Знеславлювалось ім'я Івана Мазепи, а також Михайла Грушевського, цього великого українця, якого соціялістична система вважала ворогом нашого народу, але водночас використовувала його праці.

Подібно було й з нашим галицьким Митрополитом Андреєм Шептицьким, цим справді велетнем у розвитку української нації.

Фальсифіковано і викривлено висвітлювалось боротьбу Українських Січових Стрільців, що вважалися у нас за совєтських часів малощо не бандою, а місця захоронення цих славних синів України були зрівняні із землею.

В той самий час за межами України, на американському континенті, творили такі визначні постаті, як балетмайстер Василь Авраменко, Володимир Тимошенко, Микола Чубатий, Святослав Гординський, Василь Барка, Михайло Мороз, Кардинал Мирослав Любачівський і багато інших.

20 років західня Україна йшла до дня возз'єднання з совєтською Україною в 1939 році. У кожному місті та селі хлібом-сіллю та національними синьо-жовтими прапорами галичани вітали Червону армію. Але вже наступного дня усіх тих, хто несли прапори — арештували. Почалися арешти і тих людей, які були зв'язані з підпіллям ОУН. Їх, розстріляних у тюрмах беріївськими катами, побачили у містах Галичини після відступу Червоної армії на початку Другої світової війни.

Депортація проводилася жорстокими методами. До 1941 року із західньої України вивезено 35,000 чоловік, але, зрештою, усі ви про це знаєте.

Репресії і виселення в Сибір не припинялися і після війни. Забирали тепер уже, як їх називали, „посібників бандерів", себто усіх тих, хто найменшою мірою був причетний до спільної справи наших національно-визвольних змагань за волю і незалежність України. За 70 років існування УССР через концтабори, в'язниці, „психушки" і заслання пройшли мільйони українців. Було страшно і дико, що в совєтській країні, яка іменувала себе найсправедливішою в світі, за демагогічним моральним кодексом будівника комунізму, гаслом якого було, що „Людина людині — друг, товариш і брат", під мудрим керівництвом вождя Сталіна і КПСС чиняться такі злочини і звірства, глумляться над людською гідністю.

(Закінчення на стор. 4)

Ася Гумецька

ВРАЖЕННЯ З 14-ої КОНФЕРЕНЦІЇ З УКРАЇНСЬКОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ В УРБАНІ*)

I

Цьогорічна українознавча конференція, яка відбулася в Іллинойському університеті в Урбані від 26-го липня до 2-го серпня, була присвячена двом злободенним темам: взаємовідносинам діяспори з Україною та ролі національних меншин у державотворенні України, і була відповідно поділена на дві частини з додатковим круглим столом на тему „Сьогодення й прийдешнє української діяспори". Як засвідчила гаряча дискусія, викликана діяспорною темою, двох днів було недостатньо, щоб її вичерпати, і тому організаційний комітет вирішив продовжити її обговорення на наступній конференції, яка включатиме також питання освіти, преси та мистецтва в Україні та на поселеннях.

Перша частина програми, за задумом, була присвячена питанням вкладу меншин у державотворення, однак дехто з доповідачів обмежився подачею інформації про сьогоднішній статус різних національностей в Україні та про державну політику, спрямовану на захист їхніх прав, яка справедливо вважається однією з найкращих у світі. Було подано статистичні дані про кількість росіян, жидів, греків, поляків та інших меншин — їх є понад 150 — та про те, скільки відкрито для них шкіл, театрів, церков та синагог. При цьому один доповідач, Анатолій Алексюк з Київського Університету, доводив необхідність забезпечити навчання рідною мовою усім школярам, навіть якщо їх у даній школі буде три чи чотири. Це викликало слушне зауваження одного з присутніх, що це було б марнотратством з боку держави — адже навіть у демократичній Америці різні національні школи утримуються на кошти самих меншин. Темі присутности неукраїнців в рядах українських збройних сил, починаючи з часів Запорізької Січі, була присвячена доповідь Володимира Уляннича з Київської Політехніки. Такого роду історичні екскурси завжди повчальні і допомагають краще зрозуміти сучасні проблеми. Перша сесія закінчилася доповіддю Миколи Рябчука, яка, за його власним висловом, мала дещо контроверсійний характер. Він твердив, що справжньою меншиною в Україні сьогодні є самі українці, і що держава повинна їх боронити і підтримувати, зокрема українську пресу і взагалі культуру, чого вона не робить. Хоч не всі погоджуються з таким категоричним твердженням, не можна не визнати слушности доповідачеві у багатьох прикладах, які він наводив.

Друга сесія першого дня нарад торкалася російської меншини, яку, по суті, не можна розглядати на рівні інших меншин не тільки через її багаточисельність (понад 11 мільйонів, хоч ця цифра, безперечно, завищена за рахунок свідомих та несвідомих малоросів та представників різних етнічних груп), але головно через великодержавницьку ментальність росіян. На конференції росіян не було, отже не було кому обстоювати їхні погляди, однак ми почули їх з уст Раїси Іванченко, професора Інституту Культури в Києві, яка позбирала виступи росіян різного ґатунку, включаючи тих, які вважають себе демократами. Ці антиукраїнські виступи чути не тільки в Росії, але й у самій Україні, де росіяни творять „п'яту колону". Цілком ясно, що на Україну з Росії йде не тільки економічний, але насамперед інформативно-ідеологічний тиск, з яким держава повинна боротися, водночас підтримуючи свою свідому українську інтеліґенцію. Не менш переконливу картину намалював Юрій Шаповал з Національної Академії Наук України, який говорив про українсько-російські політичні відносини в історичній перспективі з проєкцією на майбутнє, де не виключений збройний конфлікт. Ці доповіді яскраво довели, що трактувати проблему росіян на території України неможливо, не враховуючи плянів грізного північного сусіда, і поки там не запанує справжній демократичний лад, Україна не зможе спокійно розбудовувати свою державність.

Іншою меншиною, з якою українці мають багато порахунків і з якою, волею долі, вони тісно пов'язані, є жиди. Окрема сесія була присвячена жидівській проблематиці. Анна Процик розглянула погляди на національне питання Жаботинського, порівнявши їх до поглядів Драгоманова. Цей свого роду українсько-жидівський діялог доповідачка прокоментувала в користь Жаботинського, вважаючи, що Драгоманов, будучи соціялістом, не міг поділяти принципу національного самовизначення, яке висував Жаботинський. Це твердження викликало заперечення Раїси Іванченко, драгоманознавця, яка навела докази державотворчого національного становища Драгоманова.

Представником українського жидівства виступив Олександер Бураковський, співзасновник Руху, редактор журналу „Україна — Ізраїль", який сьогодні живе в Ню Йорку. Його доповідь торкалася українсько-жидівських взаємин, починаючи з 1988 року і до сьогодні. В оцінці доповідача ці взаємини йдуть назагал в неґативному напрямку з багатьох причин, і політичних, і економічних, призвівши до загальної жидівської еміґрації. Бураковський назвав і ряд позитивних явищ, таких як створення у Києві жидівського університету ім. Соломона та відкриття синагог, хоч закинув Леонідові Кравчукові недотримання обіцянки повернути жидам головну київську синагогу. Поруч з цим він відзначив і такі неґативні явища, як погроми. Це твердження здивувало присутніх, зокрема членів Верховної Ради Івана Біласа, який попрохав Бураковського назвати конкретні приклади, на що той відповів, що кривавих погромів дійсно ще не було, але є багато так званих „тихих" погромів, коли підпалюють помешкання, примушують покинути працю тощо. Отже, з доповіді Бураковського створилося враження, що участь жидів в українському державотворенні сьогодні мінімальна, а це прикро чути. Адже серед жидів є багато талановитих людей, які могли б причинитися до розбудови нашої держави, до духового відродження і українського і жидівського народів, ось як, наприклад, це робить Григорій Фалькович своїми віршами, які я хотіла, але за браком часу не встигла прочитати на конференції і які місяць тому прозвучали на авторському творчому вечорі в Києві, викликавши, за словами Людмили Таран, „оплески, сльози, слова вдячности і каяття, привітання", за якими „хочеться бачити оздоровлення суспільної ситуації в Україні". **)

*) Це не офіційний звіт, а мої особисті спостереження. Я не була присутня на всіх сесіях і якщо декого проминула, наперед прошу пробачення.

**) Людмила Таран, „За Україну дать отвіт", „Хрещатик", субота, 10-го червня 1995 р.

(Продовження на стор. 3)

НЕВЕЛИКА ГРУПА мусулманських фундаменталістів, про яку дотепер майже нічого не знали, офіційно взяла на себе відповідальність за вибух у тельавівському автобусі, у висліді якого загинуло шестеро ізраїльських громадян. Група має назву „Партія Божої Палестини“ і начислює у своїх рядах 50 сунітів. Гамас не має ніякого відношення до цієї партії. Про здійснення терористичної акції члени групи повідомили редакцію газети „Аль-Наґар“. Гамас, яка складається з мусулман-шіїтів і яка робить усе, щоб перешкодити процесові мирних ізраїльсько-палестинських переговорів, заявила, що непричетна до останнього вибуху. Звичайно у подібних випадках Гамас сама повідомляє про свої акції і оприлюднює фотографії терористів-самовбивців.

ЗАПИТНИК РЕДАКЦІЇ „СВОБОДИ”

ВИСОКОПОВАЖАНІ ЧИТАЧІ,

Згідно з вислідами проведеного запиту, за рішенням більшости Ваших голосів „Свобода" залишається щоденником. Бажаючи довідатись, які матеріяли Ви читаєте, а які ні, та яких статтей Ви бажали б бачити більше або менше, просимо Вас відповісти на цей запитник. Вислідн опитування будуть опубліковані у нашій газеті.

Чи Ви читаєте:	Так	Ні	Чи бажаєте їх Більше	Менше
Вісті з України	❑	❑	❑	❑
Вісті з Америки	❑	❑	❑	❑
Міжнародні вісті	❑	❑	❑	❑
Життя громад західньої діяспори	❑	❑	❑	❑
Вісті з діяльности УНСоюзу	❑	❑	❑	❑
Проблеми політики України	❑	❑	❑	❑
Проблеми економіки України	❑	❑	❑	❑
Проблеми екології України	❑	❑	❑	❑
Наукові теми	❑	❑	❑	❑
Мистецькі теми	❑	❑	❑	❑
Релігійні теми	❑	❑	❑	❑
Редакційні статті	❑	❑	❑	❑
Визначні досягнення українців	❑	❑	❑	❑
З життя молоді	❑	❑	❑	❑
Спортові вісті	❑	❑	❑	❑
Белетристику	❑	❑	❑	❑
Листи до редакції	❑	❑	❑	❑

Ім'я (якщо бажаєте подати) ....

Вік, місце проживання, професія ....

ПРОСИМО ВИРІЗАТИ ЗАПИТНИК І ВИСЛАТИ ДО 15-ГО СЕРПНЯ НА АДРЕСУ:

SVOBODA
30 Montgomery St.
Jersey City, NJ 07302

РЕДАКЦІЯ

СОЮЗОВЦІ ВУНСАКЕТУ ВІДСВЯТКУВАЛИ ПОДВІЙНИЙ ЮВІЛЕЙ

Вунсакет, Р. Айл. — Союзова Округа Відділів Ровд Айленд та Південного Массачусеттс, відома як Округа Вунсакет, під проводом Леона Гардінка, відсвяткувала 85-ліття 206-го Відділу УНС „Запорозька Січ“ та століття Українського Народного Союзу. Бенкет та забава відбулася в ресторані Ембассі клаб Вунсакет, в суботу, 10-го червня ц.р., в 6-ій год. вечора. Ведучий програмою був Дмитро Сарахмон, голова Товариства „Запорозька Січ“, який також був головою ювілейного комітету. Іншими членами управи товариства є: Рассел Гречук, заступник голови, Леон Гардінк, фінансовий секретар, та Євген Тепер, секретар.

Головними промовцями на бенкеті були мейор Вунсакет Френсіс Л. Ленктот та предсідник Українського Народного Союзу Уляна Дячук. Мистецьку програму виконували танцювальна група „Одеса“ із Ровд Айленду під проводом Наталії Михайлюк-Бренан та Олександер Худолій і його оркестра, які приграваяли до забави. Були присутні також кореспонденти із міської газети „Вунсакет Колл“.

Під час святкування (зліва): мейор Ф. Ленктот, У. Дячук, Л. Гардінк і Д. Сарахмон.
(фото: „Вунсакет Колл“)

Перед бенкетом відбувся коктейл, а відтак танцюристи виконали мистецьку програму.

Після молитви та тосту в наміренню товариства „Запорозька Січ“ та УНС гості сіли до обіду.

Під час обіду Д. Сарахмон представив мейора Ленктота, доброго приятеля українців у Вунсакет, який через своїх 30 років як політик часто брав участь в імпрезах української громади. Мейор привітав „Запорозьку Січ“ та УНСоюз і прочитав проклямацію, яка проголосила 10-ий день червня 1995 року „Днем Запорозької Січі“ у Вунсакет.

Після мейора Ленктота перебрала слово предсідник УНСоюзу У. Дячук, яка розказала дещо з історії УНСоюзу. Вона висловила признання громаді околиці Вунсакет та південного Массачусеттс за зберігання української духовости та за їх активність в українських справах. У. Дячук згадала про працю Українського Народного Дому у Блекстовн, Масс. і що він щорічно уділяє студентські стипендії членам УНСоюзу із цієї околиці. У. Дячук закликала союзовців притягати молодих членів в ряди УНС і заохочувати їх брати активну участь в організованому житті.

Секретарів УНС із Округи із 20-ма або більше роками служби нагороджено столовими годинниками, а секретарів із менше як 20 років служби нагороджено плякетами.

Найстарших членів УНСоюзу відзначено званням почесних членів. Між ними були: Іван Лаба, член від 18-го січня 1936 року; Іван Лісий і Стефан Вецаль, члени від 19-го січня 1936 року; Олександер Кокольський, від 17-го січня 1937 року; Стефан Герман, від 21-го листопада 1937 року; Микола Гладик, від 23-го липня 1938 року; Петро Тепер, від 20-го жовтня 1940 року; Іван Гардінк, від 20-го липня 1941 року та Евген Тепер член від 18-го січня 1942 року.

Обід закінчився молитвою, а забава з танцями продовжувалася дальше.

Округа Вунсакет складається із таких відділів: Відділ 73, Товариство ім. Тараса Шевченка, під проводом голови Олександра Пшиновського та фінансового секретаря Дмитра Василика; Відділ 93, Товариство ім. Івана Франка, головою якого є Олена Тренклер, а фінансовим секретарем Михайло Іваницький; Відділ 122, також Товариство ім. Тараса Шевченка, де головою є Стенлі Василик, а фінансовим секретарем є Михайло Попович; 177 Відділ „Сестрицтво Любов“, головою якого є Олена Лаба, а Іван Лаба сповняє обов'язки фінансового секретаря; Відділ 206 Товариство „Запорозька Січ“, під керівництвом голови Дмитра Сарахмона та фінансового секретаря Леона Гардінка; та Відділ 241 Товариство ім. Івана Франка, яке провадить голова Теодор Клован та фінансовий секретар Дженет Бардел.

Товариство „Запорозька Січ“, Відділ 206-ий, існує вже від 9-го квітня 1910 року. Його перша Управа складалася із Андрія Шевця, голови, Петра Куцярського, заступника голови, Теодора Маґаляса, секретаря, і Василя Турецького, касира.

Товариство гордиться такими громадськими осягами: в 1912 році воно заснувало читальню та бібліотеку, де знаходилися твори великих українських письменників та поетів і заснувало школу українознавства. 1916 року зорганізувало оркестру, яка виступала на багатьох концертах та маршувала часто в парадах. За свою вмілість оркестра часто вигравала нагороди і трофеї. Товариство також зорганізувало кооперативну крамницю харчів, ціллю якої була допомога українцям.

У 1933 році зорганізовано дружину кошиківки, яка грала в лізі, змагаючись по стейтах Нової Англії та Ню Йорку і виграла багато нагород та трофеїв для своїх матірних товариств, Товариства „Запорозька Січ“ та „Товариства св. Михаїла“, співспонзорів спортових дружин.

В часі Другої світової війни Відділ провадив кампанію продажу державних бондів для фінансування війни. За один день товариство зібрало 52,000 дол. Багато членів товариства служило у війні і віддали своє життя за свободу. В 1950-их роках товариство займалося знаходженням мешкань для багатьох родин нової української іміґрації з Европи до Америки.

В 1970-их роках, завдяки старанням товариства, багато учнів змогли відбути курси українознавства на Союзівці. Засновано стипендійний фонд для студентів університету і засновано також Товариство Українців Ровд Айленду. Це товариство існує до теперішнього дня і влаштовує концерти та культур-ні імпрези.

Серед найбільш відомих членів „Запорозької Січі“ був св. п. Іван Кокольський громадський діяч, який був фінансовим секретарем та головою товариства „Запорозька Січ“ і який став також головним радним та головним касиром Українського Народного Союзу.

Товариство „Запорозька Січ“ святкує свій ювілей щоп'ять років і до теперішнього дня влаштовує виступи хорів, танцювальних ансамблів, щорічні прогульки на українські фестивалі в Ню Джерзі, прогульки на Союзівку тощо. Як і в попередніх роках товариство дальше підтримує молодечі організації, жертвує на добродійні цілі і на фонди, спонзоровані Українським Народним Союзом.

За 85 років існування 206-ий Відділ Товариство „Запорозька Січ“ та Округа Вунсакет і відділи Південного Массачусеттс заслужили собі на велику похвалу.

Андрій Воробець

Появилася нова книжка про українську економіку

Недавно у київському Видавництві „Либідь“ появилася друга книжка Івана-Святослава Коропецького п. з. „Дещо про минуле, недавнє минуле та сучасне української економіки". Перша, „Українські економісти XIX століття та західна наука", була опублікована в 1992 році. Автор — професор-емерит Темплського Університету, зарубіжний член Національної Академії Наук України, президент Міжнародної Української Економічної Асоціяції. Він був одним з нечисленних дослідників на Заході, який багато років досліджував різні аспекти української економіки. Книжка включає 13 з його новіших праць, які появилися раніше або англійською мовою, або недавно в періодичних журналах в Україні.

У частині, що стосується історії, зокрема недавньої, української економіки, автор обговорює проблеми її періодизації, наявности економічної статистики та, головно, на базі порівняння стану економіки в переддень Першої світової війни та в половині 1980-их років, аналізує результати радянського панування над українською економікою в таких аспектах: її інтеґрація в імперську економіку, втрата значної частини національного доходу на користь інших реґіонів Російської імперії (СРСР), зростання національного доходу та доходу на душу населення. Статті другої частини обговорюють низку актуальних проблем економіки в незалежній Україні, таких як: соціяльно-політичний модель економіки; значення економіста-науковця для економічної політики; порівняння української з французькою економікою; роля інтелектуального капіталу в модерних економіках та його можливості в Україні; перспективи для України в економічній унії (СНД); модель впливу економічної структури на інфляцію; розвиток історії економічної думки.

Книжка, написана в приступному стилі, видрукувана на доброму папері, в твердій окладинці, має 237 сторінок та коштує 10 дол. набувати її можна в книгарні „Свободи".

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН минулого четверга, 3-го серпня, сказав, що на його думку, Уряд країни має обов'язок знеохочувати палення цигарок серед юнацтва. Вже від довшого часу виховники, лікарі та батьки намагаються звернути увагу громадськости на зріст серед молоді та юнацтва країни вживання нікотини у формі палення сигарет. Одначе лобісти тютюнової індустрії працюють дуже наполегливо над тим, щоб не допустити до публічного розгляду, яким шкідливим є палення цигарок. Під тиском лобістів, офіційні чинники Білого Дому після такої заяви Президента, намагаються пояснювати всім, хто зацікавлений, що жодних рішень в цій справі не зроблено.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ У Палаті Репрезентантів серед гострих дебатів про схвалення різних програм допомоги потребуючим у формі плати за аборти, родинного плянування та потреби корпорації для публічного радіомовлення можна було завважити досить чіткі розбіжності серед республіканців. Багато з них вирішили не підтримати партійної лінії та іти з поміркованими і ліберальними демократами. На думку аналітиків, це вказує на серйозні клопоти серед республіканців у Палаті Репрезентантів, які впродовж перших 100 днів так одностайно виступали, щоб перевести в життя республіканську програму „Контракт з Америкою".

СЕНАТ МІНІМАЛЬНОЮ КІЛЬКІСТЮ голосів не допустив до публічних переслухань сенатора- республіканця з Ореґону Роберта Пеквуда, якого звинувачено у непристойній поведінці та небажаних залицяннях. Голосами 52 до 48 вирішено не робити зізнання публічними, а тоді зразу голосами 62 до 38 схвалено дати змогу Комісії для справ етики докінчити її слідство цієї справи та порекомендувати спосіб покарання. Сенатора Б.Пеквуда у вище згаданих переступленнях звинуватили понад десяток жінок, колишніх його співпрацівниць.

ВРАЖЕННЯ...

(Закінчення зі стор. 2)

Ось деякі з цих віршів:

Не вистачає слів. Ночами
Чекаю українських слів.
То, може, Бог писать звелів,
Бо слів і болю вистачає
В моїх еврейських матерів.

Нехай рука спочинку просить
По тій роботі чорновій —
Не час. Не згорнуто сувій,
Іще зненависті задосить
В душі і пам'яті моїй.

Я вдячний українській мові,
Та хай замовкну на півслові,
Коли не в світі, а в мені
Забракне співчуття, й любові,
І віри у майбутні дні.

Або

Чи за Господнього веління,
Чи попри нього, самохіть,
Переобтяжую сумління,
Як яблуня осінню віть.

І хоч воно здається всує
На тлі злидоти і пихи,
Комп'ютер клацає, фіксує
Мої неправди і гріхи.

Але нестидного полону
Я ще не заступив межу —
В душі не виплекав прокльону —
Під серце не принадив лжу.

Не позивав на власну долю,
Що позичалися мені
Брати по розбрату і болю,
Кати і зрадники сумні.

І згоден я — за тим порогом,
Де чорна ніч, де білий світ —
За Україну дать одвіт
Перед моїм еврейським Богом.

Продовження буде.

Св. п. Р. Мартинюк

Невблаганна смерть 21-го травня ц. р. вирвала із наших рядів одного із найкращих членів нашої громади, покійного Романа Мартинюка.

Р. Мартинюк народився 21-го березня 1911 року в селі Тадані, повіт Кам'янка Бузька в Україні. В Кам'янці закінчив середню освіту, вписався на торговельні курси та вступив на працю в місцевій кооперативі „Буг". На молодого, рухливого, активного працівника кооперативи звернула увагу польська поліція. В 1935 році його арештують за приналежність до Організації Українських Націоналістів і засуджують на один рік тюрми. По звільненні з в'язниці, він переїжджає до Львова, а два роки пізніше в 1938 році вертає до Кам'янки Бузької і одружується із вибранкою життя Наталкою, з якою в любові і щасті прожив 57 років.

В 1939 році польська поліція знов арештує Романа та запроторює його до Берези Картузької. Щоб витримати слідчі допити в Березі Картузькій треба було бути фізично здоровим і незломного характеру. З вибухом Другої світової війни, Роман виходить з Берези Картузької і щоб не попасти в руки червоного ворога він разом з дружиною подаються на Захід. Затримується на Холмщині , де Роман влаштовується на працю учителя. Тут з цього супружжя приходить на світ двоє діточок: Ярослав і Іванна. Коли фронтова лінія міняється, вони, щоб рятувати життя, подаються на Захід. Переходять Мадярщину, Словаччину, Австрію та приміщуються в Баварії, в Регензбурзі, де Роман студіює в Українсько-Технічно Господарському Інституті. А коли постала нагода виїхати за океан, вони з цього користають і виїжджають до ЗСА. Приїхали до Чикаґо в травні 1949 року.

Від самого приїзду як і інші горнулись до церкви, там стрічали давніх знайомих та пізнавали нових жителів. Прибувши до Чикаґо, вони вписалися в члени УНСоюзу. В короткому часі Р. Мартинюка вибрано до Контрольної комісії 221-го Відділу УНСоюзу і цю функцію він виконував довгі роки. Він добрий парафіянин катедри св. о. Миколая, а також активний член катедрального хору „Славута" та чоловічого хору „Сурма", де довгий час виконував функцію касира. Він член уділовець Українського Кооперативного Товариства „Самодопомога", активний в розбудові української оселі в Равнд Лейку, член Федеральної Каси „Самопоміч" та член Українського Федерального Банку „Певність", член Об'єднання „Самопоміч".

В 1977 році переходить на емеритуру і пожвавлює свою суспільно-громадську діяльність, стає активним членом Об'єднання „Самопоміч" і як господарський референт працював до 1992 року. За його великий, безкорисний вклад праці на терені Чикаґо, зокрема при сеньйорах і в суспільній опіці управа міста Чикаґо кількакратно нагороджувала його спеціяльною грамотою. Грамоту подяки за довголітню-жертвенну працю надало йому також з його 80-літтям Об'єднання „Самопоміч".

Від заснування Українського Бюра Суспільної Опіки Метрополітального Чикаґо в

(Закінгення на стор. 4)

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК подає до відома, що на літній сезон на Союзівці заплановано такі турніри:

2-4-го вересня — Мистецтва УСЦАК
16-17-го вересня — Клюбові першенства КЛК

ВАЖНА ІНФОРМАЦІЯ
про оголошення у „Свободі“
й „Українському Тижневику“
(The Ukrainian Weekly)

З огляду на це, що деякі установи, підприємства чи приватні особи присилають оголошення на невідповідну адресу, буває спізнене поміщення тексту, що спричинює нарікання.

Пригадуємо, що оголошення приймає виключно АДМІНІСТРАЦІЯ ВИДАВНИЦТВА. Всю кореспонденцію і прохання про інформації просимо скеровувати до МАРІЇ ШЕПАРОВИЧ, керівника Відділу оголошень.

Адміністрація „Свободи“

АҐЕНТИ ЕФ-БІ-АЙ ЗААРЕШТУВАЛИ в Аммані, столиці Йорданії ,в неділю, 30-го липня, людину, яку звинуватили в участі збомблення Світового торговельного центру в Ню Йорку 1993 року, де загинуло шість осіб, а понад 1,000 по-терпіли різного роду поранення та ушкодження. Запідозрі-лого перевезено до ЗСА у середу, 3-го серпня, після полаго-дження леґальних формальностей екстрадиції. Офіційні чинники не виявили його імени та відмовились виявити будь-які звинувачення висунуті проти ув'язненого. Зазначили ті-льки, що він є палестинець, який втік до Йорданії того са-мого вечора 26-го лютого 1993 року, як стався вибух.

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи“
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302

Прошу змінити мою адресу

- ❑ „Свободи“
- ❑ “The Ukrainian Weekly”
- ❑ „Веселки“

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

Мої перші...

(Закінчення зі стор. 2)

Не злічити жертв, які впали за святу любов до рідної землі, до отчого порогу, бо яким міг бути отчий поріг у тих, хто правили нами і жили під девізом: „У меня нет никакого дома, мой адрес — Советский Союз“.

Та все ж українців упродовж століть гуртували і єднали народні звичаєві традиції, які допомагали зберегти національну своєрідність.

Звичаї нашого народу — це ті духові обереги, якими керуються у щоденних та всенаціональних справах. Це важливі елементи, що об'єднують окремих людей в одну націю, бо кожній нації, кожному народові притаманна своя обрядовість, освячена віками. І є гріховним, як казав Тарас Шевченко, не вчити дітей звичаєвих традицій, що єднають нас із попередніми поколіннями, допомагають пізнати себе, відстояти як націю.

В цьому я повністю переконалася, коли почала вивчати нашу духову сферу, хоч багато чого із обрядовости було мені відоме і близьке ще з дитинства. Я повністю усвідомлювала, що мушу, маю за громадський обов'язок записати від старих людей все, що вони знають, щоб не пішло з ними в могили.

Народні традиційні свята та обряди виникли ще у язичництві, але християнство виступило проти них. Та народ не хотів їх зрікатися і паралельно із християнською витворилась національна обрядовість. Саме завдяки цьому, збереглась вертепна драма, колядки, щедрівки, а свято Різдва не уявляється нам без „діда“ (дідуха) і куті, Великдень — без писанки і паски чи поетичне свято Івана Купала — без маю з квітів, дівочих ворожінь та купальського вогню, що очищує наші душі.

Не менш цікавою була обрядовість на святого Юрія, коли кожна господиня виконувала різні магічні дійства, щоб оберегти живність та обійстя від злої сили.

Шанобливим ставленням до родовідних традицій були обряди під час весілля. Коли збирали молоду чи молодого до шлюбу — „просили прощі“ (староста від імени молодих дякував батькам за виховання, просив батьків і Господа Бога благословити молодих на спільне, щасливе життя). Також перед шлюбом молоді відвідували могили рідних — матері чи батька. Цей статус шаноби зберігався і на Святий Вечір, коли господар кликав мертві душі на вечерю. В одну тарілку скидали кожної їжі для померлих, залишаючи до ранку.

Або ж яку цікаву символіку зберіг Великодній празник, коли уся родина старалась зібратись разом за спільним столом, щоб найперше скуштувати свяченого.

Велике значення мала дитяча обрядовість, яка формувала такі риси характеру, як любов до природи, батьківщини, почуття обов'язку перед родом, нацією, що було властиве захисником княжої доби і козаччини. А якщо згадати героїчний епос — думи, пісні, які стали багатою скарбницею людського духу і який великий виховний фактаж вони несуть у собі.

На засадах духової моралі формувались хлопчачі та дівчачі товариства. Гурт очолювали найдостойніші, що зорганізовували вертепи, коляду, вечорниці та інші свята.

Народна мораль у великій мірі оберігала вдів, старих, де за звичаєвим правом їм допомагали найперше.

Святим обов'язком було допомагати один одному, ділитися останнім зерном чи картоплею.

Я зупинилась лише на деяких аспектах обрядової символіки. Але всю свою історію наш народ дотримувався і жив за звичаєвими кодексами, не зважаючи на те, що совєтська система іґнорувала національні інтереси. І в народу виробився так би мовити „захисний імунітет“. Чим більше нам заборонялось, тим більше ми тягнулись до прадавніх звичаїв та обрядів . Ми не прийняли нової атеїстичної обрядовости, спрямованої на приниження національної гідности. І таким чином врятувались від русифікації.

Дуже довго ми несли свій хрест, щоб нарешті здобути право на власну державу. Бо все ж таки, не зважаючи на війни, розрухи, голод і репресії ми міцно трималися духових оберегів — звичаїв, обрядів, зберігали українську мову, пісню, мораль — все те, що не вмирає, а буде жити вічно.

Вступайте в члени
Українського Народного Союзу

1978 році, він через 15 років був активним членом Управи виконуючи функцію секретаря. Він старався всім помогти, хто лише цієї помочі потребував. Це були не тільки сеньйори, але також і молодші віком, які цієї помочі потребували і на це заслуговували. Бюро обслуговувало щодня від 15 до 30 осіб. Роман став в Чикаґо одним із найкращих знавців законів Суспільної Служби для сеньйорів чи нездібних до праці. Через 14 років він працював як касир Клюбу Сеньйорів при катедрі св. о. Миколая, виконував також функцію заступника голови та був членом Програмової комісії. Крім суспільно-громадської праці, Р. Мартинюк дописував до часописів „Українське Життя“ та „Нова Зоря“ на теми економічні та як зберігати здоров'я. Його книжка „Зберігайте здоров'я“ і сьогодні є до набуття.

Р. Мартинюк був щедрим жертводавцем на національні та релігійні цілі, був щедрим практикуючим католиком. Вже в 1950-их роках, коли це було важко, жертвував 2,000 дол. на будову української школи при катедрі св. о. Миколая, біля 3,000 дол. передав на Український Гарвард, коло 2,000 дол. на Українську Енциклопедію, 1,000 дол. на церкву в Люрді, коло 1,000 дол. на Український Музей в Чикаґо, 300 дол. на пам'ятник Шевченка в Вашінґтоні, 500 дол. на український консулят в Чикаґо, 500 дол. на Олімпійський фонд, 500 дол. на ЗУАДК та багато дрібніших пожертв на різні громадські і харитативні цілі.

Залишив у смутку дружину Наталію, дітей Ярослава і Іванку, внуків Дарияна, Тамару і Таню, Лесю і Адріяну, брата Олексу та дальшу родину.

Володимир Щебльовський